

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

факультету біотехнології і біотехніки

протокол № 8 від «30» березня 2020 р.

**ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТАМИ
ФАКУЛЬТЕТУ БІОТЕХНОЛОГІЇ І БІОТЕХНІКИ
КПІ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

КИЇВ 2020

1. Загальні положення

1.1. Тимчасове Положення про порядок реалізації студентами факультету біотехнології і біотехніки КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – факультет) права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Тимчасового Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського, проекту «Положення про порядок реалізації студентами КПІ ім. Ігоря Сікорського права на вільний вибір навчальних дисциплін».

1.2. Тимчасове Положення регламентує порядок забезпечення студентам можливості вільного вибору навчальних дисциплін циклу професійної підготовки та формалізує наступні процедури:

- формування факультетського (кафедрального) каталогу вибіркового навчальних дисциплін (далі Ф-Каталогу) та доведення його до студентів;
- здійснення вибору студентами навчальних дисциплін зі сформованого Ф-Каталогу;
- організації вивчення студентами обраних дисциплін (формування навчальних груп та визначення форм організації навчального процесу).

1.3. Обсяг вибіркового навчальних дисциплін становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Тобто, для першого (бакалаврського) рівня – не менше 60 кредитів ЄКТС, для другого (магістерського) – не менше 22,5 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 90 кредитів) та не менше 30 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 120 кредитів), для третього (доктор філософії) – не менше 7,5 кредитів ЄКТС. Це створює умови для досягнення здобувачем освіти наступних цілей:

- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань та розширення чи поглиблення знань в рамках загальних компетентностей;
- поглиблення професійної підготовки в межах обраної спеціальності та освітньої програми, здобуття додаткових чи розширення існуючих результатів навчання в рамках загально-професійних чи фахових компетентностей;
- більш повне задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів для потреб суспільства та для розширення й поглиблення підготовки за обраною індивідуальною траєкторією навчання.

1.4. Студенти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів, за якими вони навчаються.

1.5. В навчальному плані кожної освітньої програми зазначаються вибіркові дисципліни двох категорій: циклу загальної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з загальноуніверситетського Каталогу) та циклу

професійної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з факультетського / кафедрального Каталогів).

1.6. Каталог вибіркових дисциплін є систематизованим анотованим переліком дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти. Зміст відповідних каталогів дисциплін у вигляді переліку вибіркових дисциплін є додатком до навчального плану.

1.7. Переліки вибіркових дисциплін повинні відповідати принципам альтернативності, змагальності та академічної відповідальності (не припустимо нав'язування певних вибіркових дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів).

1.8. Зміст вибіркових дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, інноваційно-дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

1.9. Результати вибору студентом навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані наступного навчального року в розділі «Обрані дисципліни».

2. Організаційно-методичне забезпечення права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних компонентів / дисциплін

2.1. В КПІ ім. Ігоря Сікорського визначено наступні загальні підходи до формування вибіркової частини навчальних планів всіх рівнів вищої освіти:

2.1.1. До *циклу загальної підготовки* входять дисципліни вільного вибору з загальноуніверситетського Каталогів (далі ЗУ-Каталог), на базі яких формуються soft skills компетентності: філософські, психологічні, екологічні, правові й інші дисципліни та іноземна мова професійного спрямування.

2.1.2. Порядок вибору дисциплін із ЗУ-Каталогу, їх обсяг у кредитах ЄКТС, форма семестрової атестації, порядок формування груп визначається загальноуніверситетськими положеннями, зокрема проектом «Положення про порядок реалізації студентами КПІ ім. Ігоря Сікорського права на вільний вибір навчальних дисциплін»

2.1.3. До *циклу професійної підготовки* входять дисципліни вільного вибору з факультетських / кафедральних Каталогів (далі Ф – Каталоги). До них входять дисципліни, які беруть участь у формуванні загальних (фахових) компетентностей, відповідно до стандарту вищої освіти спеціальності та / або освітньої програми.

2.1.4. Формування переліку дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки у вигляді блоків можливо здійснювати відповідно до структурно-

логічної схеми підготовки, зазначеної в освітній програмі. В такому випадку це відображається в пререквізитах кожної дисципліни (відповідний запис в графі «вимоги до початку вивчення дисципліни» в Ф-Каталозі).

2.1.5. Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки визначається відповідним навчальним планом.

2.1.6. Кожного семестру, починаючи з другого курсу для бакалаврів та другого семестру для магістрів та аспірантів, студент має вивчати не менше однієї дисципліни вільного вибору з Ф-Каталогів.

2.2. Принципи формування Ф-Каталогу дисциплін наступні:

2.2.1. У каталозі надається короткий опис кожної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і постреквізити (результати навчання) дисципліни, обсяг в кредитах ЄКТС, кафедра яка забезпечує викладання та інше (Додаток 1).

2.2.2. Внесені до Ф-Каталогу вибірккові дисципліни повинні мати повне інформаційне та методичне забезпечення, необхідне для засвоєння дисципліни відповідно до вимог Університету.

2.2.3. За зміст та реалізацію вибіркової дисципліни в освітньому процесі несе відповідальність завідувач кафедри, за якою закріплено викладання відповідної дисципліни.

2.2.4. Послідовність дій по формуванню Ф-Каталогів:

– для розробки та / чи оновлення переліку вибірккових дисциплін циклу професійної підготовки для формування Ф-Каталогу до **01 жовтня** поточного навчального року на факультеті створюються робочі групи за спеціальностями (133 Галузеве машинобудування та 162 Біотехнології та біоінженерія) під керівництвом голови методичної комісії;

– робочі групи аналізують методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих викладачами випускових кафедр вибірккових дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попит на відповідні компетентності на ринку праці тощо); кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки студентів щодо якості викладання); навчально-методичне забезпечення (програма та силабус дисципліни, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційно- дидактичне забезпечення (наявність презентацій, відео-матеріалів, демонстраційних матеріалів, зразків тощо), матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних занять / комп'ютерних практикумів);

– перелік дисциплін міжкафедрального/кафедрального Ф-Каталогу формується в межах відповідних освітніх програм спеціальностей 133 Галузеве машинобудування та 162 Біотехнології та біоінженерія;

– обрані робочими групами переліки дисциплін Ф-Каталогу затверджуються Вченою радою факультету біотехнології і біотехніки та подаються на затвердження Методичною радою Університету в *листопаді*;

– затверджені в установленому порядку Ф-Каталоги вибіркових дисциплін розміщують на офіційному сайті факультету та випускових кафедр для ознайомлення в грудні – січні.

2.3.3. Викладачі, спільно з кураторами навчальних груп, в позанавчальний час проводять для студентів презентації вибіркових навчальних дисциплін до початку процесу вибору студентами дисциплін. Також, за потреби, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3. Процедура здійснення студентом вибору навчальної дисципліни

3.1. Процедура вибору дисциплін студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку весняного семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться протягом наступного навчального року. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.2. Процедура вибору дисциплін студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку осіннього семестру першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання. Магістри академічного профілю дисципліни вільного вибору для вивчення протягом третього семестру обирають на початку весняного семестру першого року навчання. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.3. Вибір дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється наступним чином:

- перший етап – формування каталогу дисциплін вільного вибору та оприлюднення на сайтах факультету та кафедр;

- другий етап – ознайомлення студентів із Ф-каталогом, процедурою вибору та строками проведення вибору дисциплін. Етап виконується на випускаючих кафедрах кураторами академічних груп;

- третій етап – здійснення студентами вибору дисциплін для вивчення у наступному навчальному році шляхом заповнення анкети з переліком обраних дисциплін (Додаток 2). Тривалість вибору – не менше двох тижнів. Етап

контролюється кураторами груп з метою забезпечення участі всіх студентів у процедурі вибору дисциплін;

- четвертий етап – опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни, враховуючи нормативну чисельність студентів у групі, яка становить для бакалаврів 15-25 осіб та 5-25 осіб для магістрів. Навчальні групи формуються з врахуванням наявного розподілу студентів за академічними групами та потоками.

- п'ятий етап – у разі неможливості формування навчальних груп для вивчення певної дисципліни нормативної чисельності, студентам надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп.

3.4. Анкети студентів та сформований список груп передається в деканат ФБТ (Додаток 3).

3.5. Кафедри, які забезпечують підготовку за освітньою програмою, формують індивідуальні плани студентів та педагогічне навантаження викладачів.

3.6. Якщо студент із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши відповідні документи.

3.7. Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які завідувач випускаючої кафедри вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків, що визначається протоколом (Додаток 4).

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

4.2. Контроль за виконанням Положення покласти на заступника декана з навчально-методичної роботи.

4.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

ФОРМА опису вибіркової навчальної дисципліни Ф-Каталогу

Дисципліна	
Рівень ВО	
Курс	
Обсяг	
Мова викладання	
Кафедра	
Вимоги до початку вивчення	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчати	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	
Семестровий контроль	

Додаток 2

Перелік навчальних дисциплін вільного вибору
зі спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія,
освітньо-професійної (наукової) програми Біотехнології
для здобувачів освітнього ступеня бакалавр (магістр) _____ року навчання
денної (заочної) форми навчання на 20__-20__ навчальний рік

№	Шифр навчальної дисципліни	Назва навчальної дисципліни	Вибір (робиться позначка «+»)
1			
2			

Прошу внести обрані дисципліни до мого індивідуального навчального плану студента на 2021-2022 навчальний рік.

Студент гр. _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Перелік навчальних дисциплін
вільного вибору зі спеціальності 133 Галузеве машинобудування,
освітньо-професійної програми Обладнання фармацевтичних та
біотехнологічних виробництв
для здобувачів освітнього ступеня бакалавр (магістр) _____ року навчання
денної (заочної) форми навчання на 20__-20__ навчальний рік

№	Шифр навчальної дисципліни	Назва навчальної дисципліни	Вибір (робиться позначка «+»)
1			
2			

Прошу внести обрані дисципліни до мого індивідуального навчального плану студента на 20__-20__ навчальний рік.

Студент гр. _____ (підпис) _____ (ПІБ)

ПРОТОКОЛ

включення до списку навчальної групи з вивчення дисципліни вільного вибору

_____ (назва дисципліни)

студента групи _____, (Прізвище, ім'я, по-батькові)

який знехтував своїм правом вибору.

Для оптимізації навчального процесу включити до списку навчальної групи

_____ студента _____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

Погоджуюсь:

Студент _____

Голова методичної комісії ФБТ _____

Завідувач кафедри _____